

Liite 1

Toimintasuunnitelma 2025

Porvoon kaupunginkirjaston alueellinen kehittämistehtävä

Sisällys

Kehittämistehtävä.....	4
Kehittämistehtävän visio 2030.....	4
Osaamisen kehittämisen painopisteet ja tavoitteet vuodelle 2025	5
Toimenpiteet	6
Aktiivinen ja ihmisläheinen asiakaspalvelu.....	6
Aktiivinen ja käyttäjälähtöinen lukutaitotyö	6
Kokoelmat, jotka tukevat lukutaitotyötä ja vastaavat käyttäjien tarpeisiin	7
Kehittämisen työkalut	8
Koulutuspäivät ja webinaarit.....	8
Lyhyet etätapaamiset	8
Opintoretket.....	8
Liboppi.....	8
Kirjastotyöpajat.....	9
Tulevaisuustyö	10
Alueelliset verkostot	10
Mentorointi	11
Julkaisut	11
Lainattavat materiaalit	11
Yhteistyön edistäminen	11
Hankkeet	12
Kirjastonjohtajien kokoukset.....	12
Kielisaarekkeiden kirjastopalvelut.....	12
Tehtävän arviointi, suunnittelu ja kehittäminen.....	12
Kehittämistehtävän suunnitteluryhmä.....	12
Kirjastovierailut.....	13
Kaukopalvelu.....	13

Yhteistyö kehittämistehtävän hoitamisessa.....	13
Svenska samarbetsgruppen för utvecklingsuppdrag.....	14
Tiedottaminen	14
Henkilöstöressurit	14
Liite 1. Alustava koulutussuunnitelma	16
Liite 2. Alueellisen kehittämistehtävän talousarvio	17

Kehittämistehtävä

Porvoon kaupunginkirjaston alueellisen kehittämistehtävän toteuttamisen lähtökohtana on laki yleisistä kirjastoista 1492/2016 ja Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus yleisistä kirjastoista 660/2017. Kehittämistehtävän toimialueena ovat Uudenmaan kunnat. Kehittämistehtävällä tuetaan Uudenmaan yleisten kirjastojen kehittymistä, henkilöstön osaamista ja edistetään yleisten kirjastojen yhteistoimintaa.

Kehittämistehtävän hoitamisessa tehdään yhteistyötä muiden alueellista kehittämistehtävää hoitavien kirjastojen, valtakunnallista kehittämistehtävää hoitavan kirjaston, Uudenmaan yleisten kirjastojen ja muiden kirjastojen kanssa. Uudenmaan kuntien viralliset kielet, suomi ja ruotsi, sekä molemmilla kielillä annettavat palvelut huomioidaan kaikessa kehittämistehtävään liittyvässä toiminnassa. Porvoon kaupunginkirjaston elävää kaksikielisyyttä hyödynnetään kaksikielisen palvelukulttuurin kehittämisessä alueella ja valtakunnallisesti.

Kehittämistehtävän visio 2030

Porvoon kaupunginkirjaston alueellisen kehittämistehtävän 2021-2024 palvellut visio *Uusmaalainen kirjastoammattilainen joka osaa, uskaltaa, ymmärtää, haluaa ja jaksaa* on päivitetty ja sen perspektiiviä laajennettu niin, että voidaan puhua koko Uudenmaan kirjastojen osaamisen visiosta, jonka tärkeä osa kehittämistehtävä on. Visiotyössä on hyödynnetty kirjastokäynneiltä, osaamiskeskusteluista ja muusta toiminnassa kertyneitä alueen kirjastolaisten ajatuksia. Varsinainen vision työstäminen tapahtui kolmessa koko alueen kirjastohenkilökunnalle avoimessa verkkotyöpajassa ja avoimella ideaseinällä.

Porvoon kaupunginkirjaston alueellinen kehittämistehtävän visio vuoteen 2030

Ylpeästi kirjastolainen: Yhdessä kehittäen - Arjessa oppien - Ihmistä varten

tuota esiin vahvan ammatti-identiteetin ja kirjaston yhteiskunnallisen merkityksen ymmärtämisen. Se lähtee verkostomaisesta kehittämisestä, jossa kaikki alueen eri kirjastojen ja yksittäisten kirjastolaisten vahvuudet pääsevät esiin ja tukevat kokonaisuutta. Visiossa nähdään, että jatkuvan muutoksen maailmassa oppiminen on kaikille kirjastolaisille yksi keskeinen työtehtävä, joka eri tavoin kuuluu jokaiseen työpäivään. Kaiken perustana ovat kuitenkin alueen ihmiset, joita varten kirjastopalveluja tuotetaan.

Osaamisen kehittämisen painopisteet ja tavoitteet vuodelle 2025

Vuoden 2025 Porvoon kaupunginkirjaston alueellisen kehittämistehtävän kehittämisteema on *Kohtaaminen*.

Kohtaamisiin kiteytyvät monet yleisissä kirjastoissa tällä hetkellä askarruttavat ilmiöt. Kohtaaminen liittyy kirjaston ydinosaamiseen ja perustekemiseen, se on kirjaston käyttäjien kohtaamista, se on lukijoiden ja kokoelmien kohtaamista ja eri taustoista ja kulttuureista tulevien ihmisten kohtaamista. Kohtaaminen on myös tulevaisuuden, kirjastonkäyttäjien muuttuvien tarpeiden ja yhdessä kehittämisen mahdollisuuksien kohtaamista.

Toiminnan painopisteissä *Kohtaaminen* näkyy esimerkiksi seuraavasti:

Ihmiseltä ihmiselle: Edistetään kirjastohenkilökunnan osaamista käyttäjien kohtaamisessa erilaisissa kirjaston asiakaspalvelu- opastus- ja ohjaustilanteissa. Kehitetään keinoja edistää käyttäjien osallisuutta kirjaston toiminnassa. Edistetään kirjastohenkilökunnan jakamista, voimavarojen riittävyyttä ja yhdenvertaista työelämää

Tavoite: Aktiivinen ja ihmisläheinen asiakaspalvelu

Lukija kohtaa tekstin: Edistetään lukutaitotyön menetelmien tuntemusta, jaetaan hyviä käytäntöjä ja kehitetään lukemisen edistämisen menetelmiä. Lisätään ymmärrystä lukemisen esteistä ja annetaan työkaluja heikoimmassa asemassa olevien lukemisen edistämiseen. Vahvistetaan ymmärrystä lukutaitotyön merkityksestä kirjaston toiminnassa ja osana kaikkien kirjastolaisten työnkuvaa.

Tavoite: Aktiivinen ja käyttäjälähtöinen lukutaitotyö

Kokoelma kohtaa käyttäjien tarpeet Lisätään ymmärrystä eri käyttäjäryhmien tarpeista, huomioidaan monikielisyys ja eritasoiset lukijat. Jaetaan tietoa kokoelmatyön työkaluista ja innovaatioista. Edistetään tiedolla johtamisen hyödyntämistä kokoelmatyössä. Kehitetään kokoelmatyötä tekevien vertaistuen saamisen mahdollisuuksia erityisesti pienissä kirjastoissa työskenteleville.

Tavoite: Kokoelmat, jotka tukevat lukutaitotyötä ja vastaavat käyttäjien tarpeisiin

Toimenpiteet

Kehittämistehtävän tavoitteita toteutetaan kolmessa eri toimenpidekokonaisuudessa:

Aktiivinen ja ihmisläheinen asiakaspalvelu

- Järjestetään koulutusta haastavista ja erityisistä asiakastilanteista ja niistä palautumisesta
- Jaetaan hyviä esimerkkejä aktiivisesta asiakaspalvelusta kirjastoalalta ja sen ulkopuolelta. Tarjotaan mahdollisuutta tutustua asiakaspalveluun muissa kirjastoissa työntekijävierailujen kautta
- Jaetaan työkaluja asiakaspalvelun kehittämiseen ja opastetaan niiden käyttöön
- Järjestetään koulutusta selkeästä kielestä
- Järjestetään kirjastoruotsin koulutusta
- Edistetään keskustelu- ja dialogimenetelmien tuntemusta
- Kirjastojen digituen antajia tuetaan järjestämällä etäkahveja digitukijoille ja jakamalla digituen hyviä käytäntöjä
- Edistetään työhyvinvointia järjestämällä kirjastoissa keskusteluja kirjastotyön kuormittavista tekijöistä
- Kehitetään työelämää jakamalla hyviä käytäntöjä ja esimerkkejä moninaisuuden huomioimisesta ja hyödyntämisestä
- Kokonaisuuteen liittyviä kursseja Libopissa ovat ainakin Selkokielen perusteet, Infokurs i lättläst, Palvelumuotoilu/Service design, Monikielinen toiminta kirjastoissa

Aktiivinen ja käyttäjälähtöinen lukutaitotyö

- Lukutaidon edistämisen toimenpiteiden ja hankkeiden esittely, tulosten koostaminen ja tekijöiden yhteen saattaminen
- Sisältöosaamisen tukeminen järjestämällä kirjavinkkikahveja, aikuisten Kirjareppukoulutus sekä ÅKE:n ja Kirjastokaistan kanssa yhteistyönä Bokkarusellen-koulutus sekä koulutusta selkokirjallisuudesta
- Järjestetään koulutusta eniten tukea tarvitsevien lukemisen edistämisestä

- Järjestetään koulutusta käyttäjien osallisuuden lisäämisestä lukutaitotyössä
- Järjestetään koulutusta yhteisöllisestä lukemisesta
- Parannetaan mediakasvatuksen menetelmien tuntemusta ja jaetaan tietoa uusista ilmiöistä mediaympäristössä
- Jaetaan tietoa ja hyviä käytäntöjä kirjastoauton hyödyntämisestä lukutaitotyössä
- Järjestetään yhteistyössä Lahden kaupunginkirjaston alueellisen kehittämistehtävän kanssa kirjastokimppakohtaisia työpajoja, jossa lukutaidon pohtimiseen herätellään tulevaisuusnäkökulmalla trendikorttien avulla
- Kokonaisuuteen liittyviä kursseja Libopissa ovat ainakin Lukemisen edistämisen ABC, Hei, me vinkataan, Kirjastopedagogiikka/Bibliotekspedagogik, Mitä tänään luettaisiin?/Vad ska vi läsa i dag?

Kokoelmat, jotka tukevat lukutaitotyötä ja vastaavat käyttäjien tarpeisiin

- Järjestetään koulutusta tietojohdamisen menetelmien hyödyntämisestä kokoelmien kehittämisessä ja hallinnoinnissa
- Edistetään kokoelmatyön menetelmien ja teknisten apuvälineiden tuntemusta, mukaan lukien tekoälyn hyödyntäminen
- Jaetaan tietoa ja hyviä käytäntöjä liittyen kokoelmapoliittisiin ohjelmiin ja osallisuuden niiden laadinnassa
- Jaetaan Valtakunnallisen kehittämistehtävän kokoelmakyselyn tuloksia ja edistetään keskustelua kokoelmista niiden pohjalta
- Edistetään monikielisyyden ja moninaisuuden huomioimista aineiston hankinnassa ja esillepanossa
- Edistetään vertaistukea ja vertaisoppimista kokoelmatyössä järjestämällä kokoelmatyön etäkahveja ja tukemalla työntekijävierailuja
- Kokonaisuuteen liittyviä kursseja Libopissa ovat ainakin Kohti kokoelmatyötä, Kokoelmatyön ytimessä: valinnasta poistoon, Kuntien yhteinen e-kirjasto/Kommunernas gemensamma e-bibliotek

Kehittämisen työkalut

Kehittämistehtävän toteuttamiseen Porvoon kaupunginkirjasto hyödyntää ainakin seuraavia työkaluja. Uusia kehittämisen työkaluja ideoidaan jatkuvasti yhdessä alueen kirjastoisten ja kehittämistehtävää hoitavien kirjastojen verkoston kanssa.

Koulutuspäivät ja webinaarit

Järjestämme lähikoulutuspäiviä siinä tapauksessa, että se on paras tapa oppimistavoitteiden saavuttamiseksi. Fyysisillä tapaamisilla edistetään luottamussuhteiden syntymistä ja osaamisen jakamista. Webinaareissa panostamme jatkuvasti uusiin tapoihin osallistaa etäosallistujia. Koulutuksen järjestämistapa valitaan sen perusteella, mikä tapa tehokkaimmin tukee oppimista, kustannustehokkuus ja saavutettavuus huomioiden. Koulutustilaisuuksien tallenteet asetetaan saataville silloin, kun se on tarkoituksenmukaista ja mahdollista. Talenteiden tekstitykseen ja mahdolliseen kääntämiseen ostopalveluna varataan määräraha kehittämistehtävän talousarviossa.

Lyhyet etätapaamiset

Lyhyillä verkon kautta järjestettävillä etätilaisuuksilla, joihin ei ole vaadittu ennakoilmoitautumista, voidaan reagoida ajankohtaisiin ilmiöihin, joista kaivataan tietoa ja joista halutaan keskustella. *Etäkahvit* ovat vapaamuotoisen keskustelun ja tiedonjaon foorumeja. *Tutkittua*-sarjassa tutustutaan kirjastoalan ajankohtaisiin tutkimuksiin ja opinnäytteisiin ja keskustellaan niiden pohjalta. Verkostokahvit ovat kehittämistehtävän alueellisten verkostojen yhteisiä tapahtumia, joissa ammattilaiset voivat jakaa tietoa ja kokemuksia.

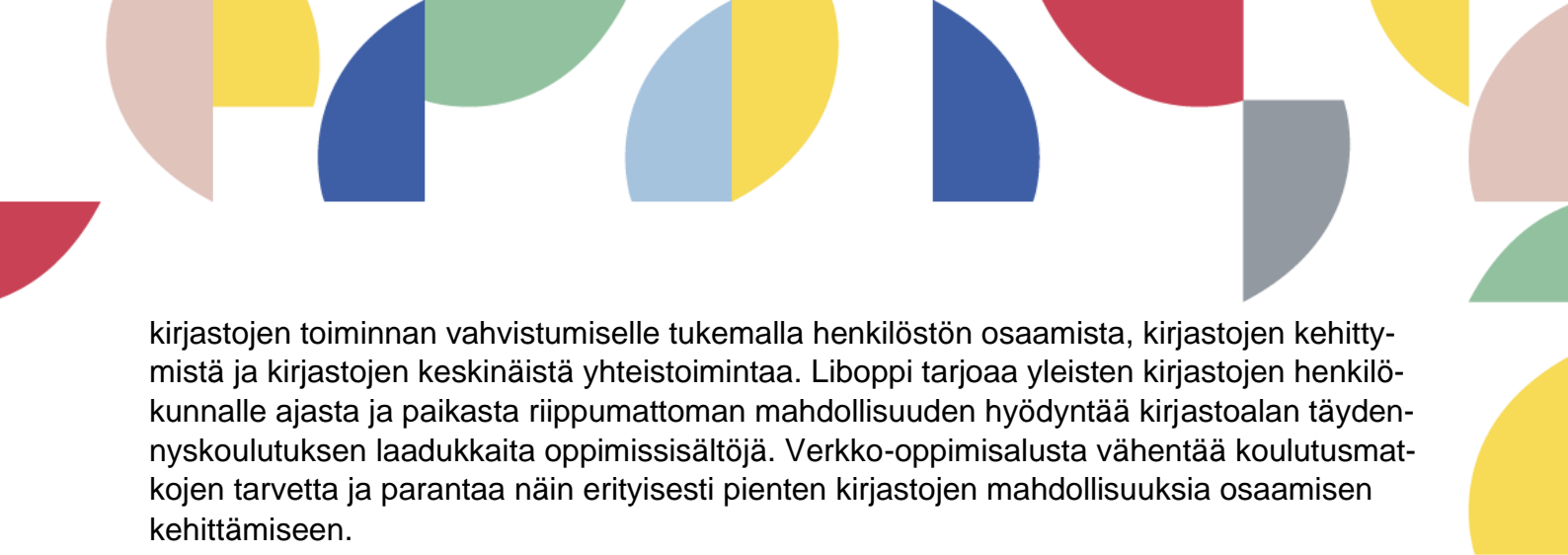
Opintoretket

Alueen kirjastohenkilökunnalle voidaan järjestää yhteisiä tutustumismatkoja alueen ja sen ulkopuolisiin mielenkiintoisiin kirjasto- ja muihin kohteisiin sekä tapahtumiin. Alueellisen kehittämistehtävän talousarviossa on varattu määräraha yhteiskuljetusten järjestämiseen. Virtuaalivierailut ja -esittelyt voivat täydentää fyysisiä vierailuja.

Kirjastofillarointi on jokavuotinen koulutus, jossa tutustutaan pyöräillen kirjastoihin. Matkan varrella olevissa kirjastoissa järjestetään hanke-esittelyitä tai työpajoja ajankohtaisista aiheista. Kirjastofillarointi järjestetään 2025 seitsemännen kerran. Kirjastofillaroinnilla tuetaan alueen kirjastolaisten verkostoitumista ja osaamista non-conferencemaisessa ympäristössä. Mediassa ja maanteillä näkyvällä fillaroinnilla edistetään myös kirjastojen ja kirjastotyön näkyvyyttä. Porvoon kaupunginkirjaston alueellisen kehittämistehtävä kustantaa oman alueensa osallistujien yöpymisen kirjastofillaroinnissa.

Liboppi

Liboppi on Suomen yleisten kirjastojen henkilökunnalle suunnattu täydennyskoulutuksen verkko-oppimisalusta. Liboppi-oppimisalustan avulla luodaan edellytyksiä yleisten

kirjastojen toiminnan vahvistumiselle tukemalla henkilöstön osaamista, kirjastojen kehittämistä ja kirjastojen keskinäistä yhteistoimintaa. Liboppi tarjoaa yleisten kirjastojen henkilökunnalle ajasta ja paikasta riippumattoman mahdollisuuden hyödyntää kirjastoalan täydennyskoulutuksen laadukkaita oppimissisältöjä. Verkko-oppimisalusta vähentää koulutusmatkojen tarvetta ja parantaa näin erityisesti pienten kirjastojen mahdollisuuksia osaamisen kehittämiseen.

Liboppi on alueellista kehittämistehtävää hoitavien kirjastojen yhteistyössä tuottama palvelu, joka on suunnattu kaikille Suomen yleisille kirjastoille. Liboppi-yhteistyön tavoite on parantaa täydennyskoulutuksen oppimissisältöjen tavoitavuutta sekä vähentää päällekkäistä työtä ja näin vapauttaa resursseja esimerkiksi alueellisten verkostoitumisen ja osaamisen kehittämisen tukemiseen. AKE-kirjastot voivat hyödyntää valtakunnallista tarjontaa myös alueellisissa koulutuksissa järjestämällä esimerkiksi valtakunnallisiin kursseihin liittyviä opintopiirejä ja työpajoja. Valtakunnallisten sisältöjen lisäksi jokainen AKE voi niin halutessaan hankkia tai tuottaa omaan alueelliseen Liboppi-osioonsa vain tämän alueen kirjastohenkilökunnalle suunnattua sisältöä, mikäli esimerkiksi alueen erityispiirteiden huomiointi sitä edellyttää. Palvelun tuottamista ohjaa laki yleisistä kirjastoista 8 §.

Liboppi-oppimisalustan valtakunnallista sisällöntuotantoa, kehittämistä ja tiedottamista koordinoi toimituskunta, jossa on vähintään yksi edustaja kaikista alueellista kehittämistehtävää hoitavista kirjastoista sekä valtakunnallista kehittämistehtävää hoitavasta kirjastosta. Toimituskunnan ja Libopin sisällöntuotannon koordinoinnin vetovastuu on yhdellä AKE-kirjastolla kaksi vuotta kerrallaan. Kaudella 2025–2026 toimituskunnan ja Libopin sisällöntuotannon vetovastuu on Vaasalla. Alustan teknisestä ylläpidosta huolehtii Turku.

Kirjastotyöpajat

Erityisesti pienissä kirjastoissa osallistuminen koulutuspäiviin ja webinaareihin voi olla hankalaa. On myös monia kysymyksiä, joita voisi olla tehokkainta käsitellä paikan päällä kirjastossa ja kyseisen kirjaston työyhteisön kesken. Vuonna 2025 tarjoamme kirjastoille työpajoja eri aiheista. Työpajat toteutetaan tietystä kirjastossa kyseisen kirjaston tilauksesta. Työpajojen ohjaajat voivat olla Porvoon kaupunginkirjaston tai muun alueen kirjaston työntekijöitä tai ulkoisia asiantuntijoita. Työpajojen avulla pyritään tarjoamaan apua erityisesti pienimpien ja heikommin resursoitujen kirjastojen konkreettisiin pulmiin ja oppimistarpeisiin.

Työpajojen aiheita voivat olla esimerkiksi sosiaalisen median hyödyntäminen, tapahtumien järjestäminen ja striimaaminen, kirjavinkkauksen uudistaminen, tietopalvelun kehittäminen, palvelumuotoilu, esteettömyys, digitaaliset palvelut ja tulevaisuustyön menetelmät. Työpajoja järjestetään paikan päällä kirjastoissa tai etäyhteydellä. Työpajoissa voidaan käyttää tekijänoikeudet huomioiden myös valmiita työpajamalleja esimerkiksi hankkeista tai voidaan ostaa työpajoja muilta toimijoilta. Jos työpajan ohjaaja on töissä toisessa kirjastossa, voidaan työpajan ohjaajan lähettävän kirjaston kulut korvata kehittämistehtävän määrärahoista.

Tulevaisuustyö

AKE Porvoo ja Lahden AKE järjestivät 2023 kaksiosaisen Pysy mukana muutoksessa -koulutuksen, jossa kokeiltiin käytännössä tulevaisuuden ennakointia, toimintaympäristön monitorointia ja tulevaisuustiedon analysointia. Koulutuksessa kerättiin ensin tulevaisuuteen liittyviä muutossignaaleja, luokiteltiin niitä samankaltaisuuksien mukaan ja löydettiin muutosajureita, jotka kuvaavat erilaisia muutoksia, joita on parhaillaan käynnissä. Koulutuksessa tehtyä ennakointia jatkettiin tekemällä havaituista muutoksista trendikortteja. Trendikortteja voidaan hyödyntää ideoinnin apuna ja tulevaisuusskenaarioiden työstämiseen. Trendikortteja hyödynnetään työpajamuotoisesti mm. lukutaitotyön kehittämiseen. Porvoon kaupunginkirjaston alueellinen kehittämistehtävä toteuttaa myös Tulevaisuustajuus-työpajoja kirjastoille ja kirjastokimpoille näiden oman kehittämistyön tukemiseksi.

Porvoon kaupunginkirjaston alueellinen kehittämistehtävä järjestää yhteistyössä muiden alueellista kehittämistehtävää hoitavien kirjastojen kanssa kirjastojen tulevaisuustyötä käsittelevän kaksipäiväisen intensiivikurssin. Alueellinen kehittämistehtävä vastaa alueelta osallistuvan kirjastohenkilökunnan matka- ja majoituskustannuksista.

Alueelliset verkostot

Lasten ja nuorten kirjastotyön parissa Uudellamaalla työskentelevien verkosto käynnistettiin vuonna 2019. Verkoston tehtävänä on alueellisen yhteistyön edistäminen, tiedon jakaminen eri muodoissa ja kehittämistehtävän koulutusten suunnitteluun ja järjestämiseen osallistuminen. Verkosto järjestää keväisin koko verkostolle tarkoitetun verkostotapaamisen ja mahdollisesti muuta koulutusta. Lisäksi verkosto pitää säännöllisesti etäkahveja eri teemoista. Verkoston vuonna 2024 kokoama S2 (suomi toisena kielenä)-lista helppolukuisista suomenkielisistä kirjoista päivitetään vuonna 2025. Verkosto toimii yhteistyössä Seinäjoen lasten- ja nuorten lukemista edistävien kirjastopalvelujen erityistehtävän kanssa.

SEVERI-verkosto kerää yhteen seniori-ikäisten palvelujen parissa työskenteleviä. Verkosto tarjoaa mahdollisuuden ideoiden jakamiseen, oppimiseen ja vertaistuen saamiseen. Myös tämä verkosto kokoontuu keväisin yhteiseen verkostopäivään ja etäkahveja järjestetään eri teemoista. Porvoon kaupunginkirjaston hankkeessa laaditun seniorityön vinkkilistan pohjalta järjestetään etäkahvit.

Verkostojen toimintaa ohjaavat ydinryhmät, joissa ovat edustettuina kaikki alueen kirjastokimpat. Jäsenten matkojen korvaamiseen ydinryhmän kokouksiin on varattu määrärahat kehittämistehtävän talousarviossa.

Alueellisen esihenkilöverkoston toimintaa käynnistetään vuoden 2025 aikana, Verkoston toimintana järjestetään esihenkilöpäivä.

Uudenmaan kirjastoautoverkosto jakaa tietoa, ideoita ja kuulumisia kirjastoautotyön kentältä.

Verkostot voivat suunnitella yhteiskäyttöön materiaalia esimerkiksi lukemisen edistämiseen tai tapahtumatuotantoon. Yhteisten laitteiden tai muiden materiaalien suunnitteluun, hankkimiseen ja kuljetuskustannuksiin varataan määräraha talousarviossa.

Työntekijävierailut toisissa kirjastoissa

Työntekijävierailu tarjoaa tukea oman työn kehittämiseen siten, että kirjastotyöntekijä tutustuu arjen työhön toisessa kirjastossa. Kirjaston koon mukaan voi tutustua johonkin tiettyyn osa-alueeseen tai koko kirjaston toimintaan. Vierailuun on mahdollista yhdistää myös kieliharjoittelu kaksikielisessä kirjastossa. Alueellinen kehittämistehtävä koordinoi vierailuja, tarjoaa valmiit mallit vierailun suorittamisen käytännön järjestelyihin ja korvaa matka- ja mahdolliset majoituskulut, ensisijaisesti Uudenmaan sisällä. Kehittämistehtävän verkkosivujen kautta voi tutustua vierailijoita vastaanottaviin kirjastoihin. Kokemuksia jaetaan kehittämistehtävän verkkosivulla, uutiskirjeessä ja sosiaalisessa mediassa.

Mentorointi

Vertaisryhmämentoroinnissa yhdistyy osaamisen jakaminen ja vertaistuki. Vuoden 2026 alussa järjestetään vertaisryhmämentoroinnin koulutuksellinen starttipäivä ja aloitetaan uudet vertaismentorointiryhmät. Suunnittelu- ja valmistelutyö tehdään vuonna 2025.

Porvoon kaupunginkirjaston alueellinen kehittämistehtävä osallistuu kehittämistehtävää hoitavien kirjastojen yhteisen mentorointiohjelman järjestämiseen.

Julkaisut

Alueellisen kehittämistehtävän puitteissa voidaan tehdä kehittämistyötä tukevia selvityksiä. Näiden raportit julkaistaan kehittämistehtävän verkkosivulla. Raportteja voidaan myös painattaa kirjastoille jaettavaksi, jos tämä on tarkoituksenmukaista. Verkostot voivat myös tehdä oppaita omaan asiantuntijuuteensa perustuen. Alueen kirjastojen ja yhteistyökirjastojen hankkeiden raportteja ja muita julkaisuja jaetaan verkkosivuilla, uutiskirjeissä ja tarvittaessa painettuina versioina.

Lainattavat materiaalit

Uudenmaan kirjastojen käyttöön on lainattavissa kaksi pakopeliä, etälähetysvälineitä ja Kamishibai-teatteri. Alueellinen kehittämistehtävää vastaa mahdollisista kuljetuskustannuksista kirjastojen suuntaan, kirjastojen väliset kuljetukset ja palautukset AKELLE lähettävä kirjasto kustantaa itse. Lainattavien materiaalin tarkoituksena on innostaa kirjastoja kokeilemaan uusia palveluja, lisäksi ne ovat järkevää resurssien hyödyntämistä, kun materiaaleja ei tarvitse hankkia jokaiseen kirjastoon.

Yhteistyön edistäminen

Toimialueen kuntien resurssit kirjastotoiminnan kehittämiseen vaihtelevat merkittävästi. Kehittämistehtävän onnistumisen kannalta on tärkeää, että tiedon ja osaamisen jakamista kirjastojen välillä yli kunta- ja kimpparajojen edistetään edellä mainittujen toimenpiteiden lisäksi. Kuntien välisen, kirjastojen vahvistamiseen tähtäävän yhteistyön syntymistä

edistetään tarjoamalla ajanmukaista tietoa ja rakentamalla neuvotteluyhteyksiä sekä toteuttamalla suunnittelu-, koordinointi- ja yhteistyötapaamisia.

Hankkeet

Porvoon kaupunginkirjasto seuraa aktiivisesti alueellisia ja valtakunnallisesti toteutettavia hankkeita ja jakaa tietoa hankkeiden hyvistä käytänteistä toimialueen kirjastoille. Alueellista ja monialaista hanketoimintaa tuetaan jakamalla tietoa ja luomalla kontakteja eri toimijoiden välille. Hankkeita tuodaan esille uutiskirjeessä ja esitellään mm. verkostojen etäkahveilla ja kehittämistehtävän verkkosivuilla.

Kirjastonjohtajien kokoukset

Porvoon kaupunginkirjasto järjestää vuosittain kaksi tapaamista toimialueen kirjastonjohtajille. Ajankohtaisia aiheita koskevien alustusten lisäksi kokouksissa keskustellaan yhteisistä haasteista ja yhteistyömahdollisuuksista.

Kielisaarekkeiden kirjastopalvelut

Suomenkielisiä kuntia, joissa toimii ruotsinkielinen koulu tai päiväkotiki, on Uudellamaalla Keravalla, Tuusulassa, Hyvinkäällä, Nurmijärvellä ja Vihdissä. Lisäksi Uudenmaan ulkopuolella on lukuisia tällaisia ns. kielisaarekkeita, valtaosa kuitenkin Uudellamaalla. Porvoon kaupunginkirjasto tukee kielisaarekekuntien yleisiä kirjastoja järjestämällä tarvittaessa koulutusta kielisaarekkeiden parissa työskenteleville, lähettämällä siirtokokoelmia, järjestämällä aineistovinkkauksia paikan päällä ja etäyhteydellä sekä tuottamalla ruotsinkielistä materiaalia yhteistyössä kirjastojen kanssa.

Tehtävän arviointi, suunnittelu ja kehittäminen

Alueen kirjastojen osallistumiseen kehittämistehtävän arviointiin, suunnitteluun ja kehittämiseen tarjotaan monipuolisia mahdollisuuksia.

Kehittämistehtävän suunnitteluryhmä

Kehittämistehtävän suunnitteluryhmä kokoontuu kahdesti vuodessa. Suunnitteluryhmä osallistuu koulutussisältöjen ja muun kehittämistyön suunnitteluun. Ryhmässä on edustajat Uudenmaan kirjastokimpoista, Kirkkonummen kirjastosta, Helsingin kaupunginkirjastosta sekä aluehallintovirastosta. Ryhmä on tärkeä linkki alueen kirjastojen ja Porvoon kaupunginkirjaston alueellisen kehittämistehtävän välillä. Kimpat ja ryhmän yksittäiset kirjastot nimittävät edustajansa ryhmään omien käytäntöjensä mukaisesti.

Uudenmaan kirjastopäivä

Porvoon kaupunginkirjasto raportoi kaikille alueen kirjastolaisille suunnatussa Uudenmaan kirjastopäivässä kehittämistehtävän toteutuneesta toiminnasta ja tavoitteiden toteutumisesta sekä esittelee tulevan toimintakauden toimintasuunnitelman.

Haastattelut ja kyselyt

Alueen kirjastolaisten haastatteluilla selvitetään alueen kirjastohenkilökunnan tarpeita, tyytyväisyyttä AKE-toimintaan, osaamisen kehittämisen vaikuttavuutta ja viestinnän toimivuutta. Lomakekysely samoista aiheista toteutetaan vuoden loppupuolella, joka toinen vuosi ja koulutuskysely keväisin joka toinen vuosi. Vuonna 2025 on AKE-toimintaa käsittelevän kyselyn vuoro.

Kirjastovierailut

Kehittämistehtävää hoitavat henkilöt vierailevat säännöllisesti alueen kirjastoissa keskustelemassa henkilökunnan ja johdon kanssa kirjastojen ajankohtaisista asioista ja kehittämistarpeista.

Osaamiskeskustelut

Osaamista ja osaamistarpeiden kartoittamista kirjastokohtaisissa työpajoissa jatketaan vuonna 2025. Osaamiskeskusteluissa pohditaan kirjastotyötä monesta näkökulmasta sekä kunkin kirjaston ajankohtaisia tarpeita. Osallistujat saavat osaamiskeskustelusta ideoita ja työkaluja toimintansa kehittämiseen.

Kaukopalvelu

Alueellista kehittämistehtävää hoitavana kirjastona Porvoon kaupunginkirjaston ei peri maksua lähettämistään kaukolainoista. Kaukolainauksen kustannuksia (antolainaus) kateetaan alueellisen kehittämistehtävän avustuksesta. Porvoon kaupunginkirjasto osallistuu myös kaukopalvelutoiminnan alueelliseen ja valtakunnalliseen kehittämiseen. Uudenmaan kirjastoihin voidaan resurssien mukaan lähettää myös pääasiassa ruotsinkielisiä siirtokoelmia.

Yhteistyö kehittämistehtävän hoitamisessa

Porvoon kaupunginkirjasto osallistuu alueellista ja valtakunnallista kehittämistehtävää hoitavien kirjastojen yhteisiin kokouksiin ja koulutuksiin sekä osallistuu aktiivisesti yhteiseen keskusteluun ja kehittämiseen. Kehittämistehtävän hoitamisessa tehdään yhteistyötä Kansalliskirjaston, Saavutettavuuskirjasto Celian ja muiden kirjastojen kanssa. Aluehallintoviraston kanssa koordinoidaan koulutustarjontaa, järjestetään yhteisiä koulutuksia ja etäkahveja sekä kirjastovierailuja. Porvoon kaupunginkirjaston tekee läheistä yhteistyötä Seinäjoen kaupunginkirjaston lasten ja nuorten lukutaitoa ja lukemista edistävien

kirjastopalvelujen valtakunnallisen erityistehtävän kanssa osallistuen mm. erityistehtävän työryhmiin ja edistämällä yhteisiä kampanjoita.

Svenska samarbetsgruppen för utvecklingsuppdrag

Porvoon kaupunginkirjasto osallistuu yhdessä Vaasan ja Turun alueellista kehittämistehtävää hoitavien kirjastojen, Aluehallintoviraston sekä Helsingin kaupunginkirjaston kanssa Svenska samarbetsgruppen för utvecklingsuppdrag -ryhmän toimintaan. Yhteistyöryhmä järjestää yhdessä ruotsinkielisiä täydennyskoulutuksia ja koordinoi kehittämistehtävien yhteistyötä maamme ruotsin- ja kaksikielisillä alueilla.

Tiedottaminen

Uudenmaankirjastot.fi on alueellisen kehittämistehtävän verkkosivusto. Sivustolla julkaistaan tiedot tulevista koulutuksista sekä muita ajankohtaisia uutisia ja blogikirjoituksia, joissa esitellään muun muassa alueen kirjastojen työntekijöitä ja ajankohtaisia hankkeita. Sivuilta löytyvät kehittämistehtävän yhteystiedot ja yhteisesti hyödynnettävät materiaalit. Verkkosivusto on suomen- ja ruotsinkielinen, englanninkielinen koontisivu toteutetaan 2025.

Kehittämistehtävän uutiskirje suomeksi ja ruotsiksi lähetetään sähköpostitse kirjastonjohtajille ja kirjastojen yleisosoitteisiin noin kerran kuukaudessa. Uutiskirjeen voi myös tilata kehittämistehtävän verkkosivun kautta. Uutiskirje sisältää tietoa muun muassa ajankohtaisista koulutuksista ja muita kehittämistehtävään liittyviä uutisia.

Verkostoitumista edistetään Facebookissa Porvoon AKEn KEHU-ryhmässä, johon voivat liittyä kaikki alueen yleisissä kirjastoissa työskentelevät. Ryhmässä jaetaan myös kehittämistehtävän ajankohtaisia tiedotteita. Kehittämistehtävässä hyödynnetään myös Instagramia ja AKE Porvoo Borgå Facebook-sivua. Vuoden 2025 aikana tutkitaan sosiaalisen median käytön vaikuttavuutta kehittämistehtävän hoitamisessa ja tehdään päivitetty some-suunnitelma.

Kirjastot.fi-koulutuskalenteria hyödynnetään koulutuksista tiedottamisessa. Tärkeät kehittämistehtävään liittyvät uutiset julkaistaan myös Kirjastot.fi:ssä.

Henkilöstöresurssit

Alueelliseen kehittämistehtävään varataan 3 henkilötyövuotta vuodelle 2025.

Seuraavissa kappaleissa luetellaan tehtävätasolla kirjaston kehittämistehtävän hoitamiseen varatut henkilöstöresurssit ja tehtävän työajasta alueellisen kehittämistehtävän hoitamiseen varattu prosenttiosuus.

Vastaava informaatikko
(90 % työajasta varattu alueellisen kehittämistehtävän hoitamiseen)

Informaatikko
(80 % työajasta varattu alueellisen kehittämistehtävän hoitamiseen)

Informaatikko
(80 % työajasta varattu alueellisen kehittämistehtävän hoitamiseen)

Kirjastopalvelupäällikkö
(10 % työajasta varattu alueellisen kehittämistehtävän hoitamiseen)

Palveluvastaava
(15 % työajasta varattu alueellisen kehittämistehtävän hoitamiseen)

Pedagoginen informaatikko
(10 % työajasta varattu alueellisen kehittämistehtävän hoitamiseen)

Kirjastonhoitaja
(10 % työajasta varattu alueellisen kehittämistehtävän hoitamiseen)

Toimistosihteeri
(5 % työajasta varattu alueellisen kehittämistehtävän hoitamiseen)

Liite 1. Alustava koulutussuunnitelma

Kevät 2025

Webinaarit

Kuormittavista asiakaspalvelutilanteista palautuminen
Bokkarusellen
Sisältökoulutusta

Lähtilaisuudet

Erityisryhmien päivä
2 verkostopäivää: lanut ja seniorit
Kirjastoruotsi
Esihenkilöpäivä

Etäkahvit

Digitukijoiden kahvit
Liboppi-kahveja:
Verkostojen kahvit
Tutkittua
Kirjakahveja

Syksy 2025

Webinaarit

Osallisuus lukutaitotyössä
Yhteisöllinen lukeminen
Selkokieli
Klarspråk
Kirjastoruotsin jatko

Lähtilaisuudet

Kirjastofillarointi
Uudenmaan kirjastopäivä
Tulevaisuustyön intensiivikurssi

Etäkahvit

Digitukijoiden kahvit
Kehu-kahvit
Tutkittua

Liite 2. Alueellisen kehittämistehtävän talousarvio

.